

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI**

Zagreb, listopad 2017.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. te odredbama glave VI. koje obuhvaćaju članke 133. do 138. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst i 137/15 - ispravak). Tim se Zakonom uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

U posljednje četiri godine uočen je problem nesuradnje predstavničkog i izvršnog tijela koji kulminira u postupku donošenja proračuna jedinice. Naime, u razdoblju od 2013. do danas došlo je do istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika u 50 jedinica lokalne samouprave. To je odnosu na ukupan broj jedinica možda statistički vrlo mali postotak. Međutim, promatraju li se pojedinačni slučajevi u kojima je došlo do nedonošenja proračuna, i to isključivo i jedino zbog otežane suradnje predstavničkog i izvršnog tijela, nedvojbeno je da problem nedonošenja proračuna predstavlja blokadu za jedinicu. Jedinica se nalazi u posebnoj situaciji nepostojanja izabranog predstavničkog i izvršnog tijela čime je otežano njezino uredno i normalno funkcioniranje. Pored toga, podatak da je u nekim jedinicama taj institut primijenjen tijekom mandata i po dva puta, znači, da u istoj jedinici u četiri godine proračun nije donesen dva puta, pokazuje određene sustavne manjkavosti, te neophodnu potrebu za revidiranjem odnosa predstavničkog i izvršnog tijela u postupku donošenja proračuna.

Slijedom toga pristupilo se izradi izmjena i dopuna Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi prvenstvo s ciljem jačanja odgovornosti predstavničkog i izvršnog tijela, te stvaranja novog mehanizma ravnoteže između ta dva tijela, a sve radi stvaranja uvjeta za političku stabilnost na lokalnoj razini te osiguravanje kontinuiteta u radu izabranih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ujedno, ocijenjeno je da je postojeći zakonski tekst potrebno u pojedinim dijelovima doraditi i poboljšati tako da Prijedlog zakona sadrži odredbe koje predstavljaju unaprjeđenje, pojašnjenje i razradu važećih odredbi, a slijedom prethodno rečenog, Prijedlog zakona sadrži i nova zakonska rješenja koja su nužna radi rješavanja problema koji su se pojavili u praksi, i to kako slijedi:

Vezano uz promjenu područja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, važećim je Zakonom propisano da će se pri svakoj promjeni područja prethodno tražiti

mišljenje stanovnika te jedinice. No, sukladno stavovima Ustavnog suda Republike Hrvatske izražene u odlukama broj: U-I-103/1997 (Narodne novine, broj 50/98), broj: U-I-772/1997, U-I-773/1997 (Narodne novine, broj 42/99) i broj: U-I-3226/2006 (Narodne novine, broj 8/08), iako je neophodno pribaviti mišljenje stanovnika, to mišljenje ne obvezuje niti predlagača niti zakonodavca. Stoga se ovim Zakonom utvrđuje neobveznost mišljenja stanovnika dobivenog pri promjeni područja jedinice.

U odnosu na grb jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, važećim je Zakonom propisano da on mora biti heraldički ispravan i opisan po pravilima heraldike, međutim sam sadržaj grbova i zastava nije propisan te se ovim Zakonom utvrđuje da grb i zastava ne smiju sadržavati simbole protivne Ustavu Republike Hrvatske i drugim propisima.

Pri raspisivanju lokalnog referenduma, važećim je Zakonom propisano da će u slučaju ako je raspisivanje referenduma predložilo 20% od ukupnog broja birača u jedinici, predstavničko tijelo dostaviti zaprimljeni prijedlog središnjem tijelu državne uprave nadležnom za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu u roku od 8 dana od zaprimanja prijedloga. Kako bi se olakšalo postupanje u navedenoj situaciji, ovim se Zakonom propisuje da navedeni prijedlog birača središnjem tijelu dostavi predsjednik predstavničkog tijela, i to u roku od 30 dana od zaprimanja istoga.

U odnosu na trajanje mandata članova predstavničkih tijela važećim je Zakonom propisano da mandat člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranog na redovnim izborima traje četiri godine. Istodobno, Zakonom o lokalnim izborima (Narodne novine, br. 144/12 i 121/16) propisano je da se redovni izbori za članove predstavničkih tijela jedinica te izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihove zamjenike održavaju istodobno, treće nedjelje u svibnju svake četvrte godine. Ovim se Zakonom usklađuje duljina trajanja mandata članova predstavničkih tijela s odredbama Zakona o lokalnim izborima, kako onih izabranih na redovnim, tako i onih izabranih na prijevremenim izborima.

Što se tiče prava članova predstavničkog tijela, važećim je Zakonom propisano da oni imaju pravo na naknadu u skladu s odlukom predstavničkog tijela. Rješenja vezana uz određivanje prava na naknadu u praksi su vrlo različita i potpuno neujednačena.

Stoga će se ovim Zakonom urediti način određivanja naknade tako da član predstavničkog tijela dobiva naknadu po održanoj sjednici na kojoj je bio nazočan, a ne neovisno o tome je li sjednica održana ili nije te je li vijećnik bio nazočan na sjednici ili nije. Ujedno se daje mogućnost da za predsjednika i potpredsjednika naknada bude utvrđena u mjesečnom iznosu, neovisno o održanim sjednicama, jer činjenica je da (naročito) predsjednik, a i potpredsjednici predstavničkog tijela imaju više obveza od ostalih članova.

Ujedno, ovim će se Zakonom riješiti i vrlo važno pitanje prava članova predstavničkih tijela na izostanak s posla radi sudjelovanja u radu predstavničkog tijela i njegovih radnih tijela.

Naime, pitanje izostanka s radnog mjesta, odnosno obavljanja dužnosti člana predstavničkog tijela u vrijeme u koje bi trebao obavljati poslove radnog mjesta na kojem je zaposlen, zakonom nije regulirano te su evidentni problemi koje članovi predstavničkih tijela imaju sa svojim poslodavcima.

Predstavničko je tijelo kolegijalno tijelo koje radi na sjednicama te je pravo i obveza njegovih članova sudjelovati u radu toga tijela, kao i njegovih radnih tijela. Stoga se ovo pitanje jednoznačno uređuje ovim Zakonom kako bi se svim osobama izabranim na dužnost članova predstavničkih tijela osiguralo nesmetano obnašanje njihove dužnosti, pod jednakim uvjetima.

Vezano uz referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika važećim je Zakonom propisano da se taj referendum ne smije raspisati prije proteka roka od 12 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv. Ovim se Zakonom taj rok skraćuje na 6 mjeseci te se propisuje da se referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika ne smije raspisati prije proteka roka od 6 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv.

Uz navedeno, važećim je Zakonom propisano i ograničenje da se referendum za opoziv ne smije raspisati u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana te to ograničenje stoji i nadalje.

U odnosu na raspisivanje prijevremenih izbora u slučaju ako prestane mandat zamjeniku koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana, važećim je Zakonom propisano da će se u toj jedinici raspisati prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika. Ovim se Zakonom utvrđuje da se prijevremeni izbori neće održati ako zamjeniku koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana mandat prestane 12 mjeseci prije održavanja redovnih izbora, Ovim se Zakonom utvrđuje da se prijevremeni izbori neće održati ako zamjeniku koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana mandat prestane 12 mjeseci prije održavanja redovnih izbora, kako bi se izbjegla mogućnost učestalog provođenja izbora, a s obzirom da se redovni izbori provode u svibnju svake četvrte godine.

Što se tiče ovlasti općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za odlučivanje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganje ostalom imovinom, ovim se Zakonom pojašnjava sam izričaj te se umjesto termina „raspolaganje ostalom imovinom“ utvrđuje termin „ostalo raspolaganje imovinom“, a što obuhvaća sve vrste raspolaganja kao npr. opterećivanje nekretnine pravom zalogu, pravom služnosti, zasnivanjem prava građenja, odlučivanje o sklapanju nagodbe u sudskom postupku i slično. Ujedno, ukida se obveza općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za dostavu predstavničkom tijelu odluke o imenovanju i razrješenju predstavnika jedinice u tijelima pravnih osoba kao nepotrebno, s obzirom da se odluka svakako objavljuje u službenom glasilu jedinice.

Vezano uz upravna tijela jedinica važećim je Zakonom propisana obvezatnost ustrojavanja jedinstvenog upravnog odjela za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga u općinama i gradovima do 3.000 stanovnika, što znači nemogućnost ustrojavanja više upravnih tijela, ovisno o potrebama pojedine jedinice. Ovim se Zakonom ta obvezatnost ukida te se općinama i gradovima, neovisno o broju stanovnika, prepušta na volju ustrojavanje jedinstvenog upravnog odjela ili većeg broja upravnih tijela.

Razlozi za razrješenje pročelnika ovim se Zakonom usklađuju sa službeničkim sustavom.

U odnosu na organiziranje zajedničkog obavljanja poslova dviju ili više jedinica lokalne samouprave ovim se Zakonom omogućava takvo organiziranje neovisno o prostornoj povezanosti jedinica.

Što se tiče ovlaštenih inicijatora i predlagatelja za osnivanje mjesnog odbora ovim se Zakonom briše izričaj "njihove organizacije i udruženja" koji nije sukladan važećem sustavu udruživanja građana te se kao ovlašteni inicijatori i predlagatelji utvrđuju i članovi predstavničkog tijela.

U odnosu na dosadašnju ovlast općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za raspuštanje vijeća mjesnog odbora, ovim se Zakonom ta ovlast dodjeljuje predstavničkom tijelu koje je ovlašteno i za raspisivanje izbora za članove vijeća mjesnog odbora.

Vezano uz financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ovim se Zakonom utvrđuje obveza općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana za predlaganje donošenja proračuna, što važećim Zakonom nije propisano. Propisuje se i posljedica u slučaju nepredlaganja proračuna od strane općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, i to u vidu njihovog razrješenja, isto kao i za slučaj da podneseni prijedlog proračuna povuče prije usvajanja istoga, a ne predloži predstavničkom tijelu novi prijedlog proračuna u roku koji omogućava njegovo donošenje.

Nadalje, detaljnije se razrađuje sam način financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, naročito u situaciji kada ne bude donesen proračun.

U dijelu koji se odnosi na raspuštanje predstavničkog tijela, ovim se Zakonom utvrđuje novi razlog za raspuštanje, i to ako predstavničko tijelo u tekućoj godini ne donese proračun za sljedeću godinu niti odluku o privremenom financiranju, te ukoliko ne donese proračun do proteka roka privremenog financiranja.

U važećem Zakonu nedonošenje proračuna i odluke o privremenom financiranju razlog je za primjenu instituta istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika koji su izabrani zajedno s njima.

Ovim se Zakonom redefinira i taj institut te se, nastavno na prethodno navedeni razlog za raspuštanje predstavničkog tijela, odnos između predstavničkog i izvršnog tijela u slučaju kada se ne donese proračun niti odluka o privremenom financiranju razdvaja u dva koraka.

Prvi je korak raspuštanje predstavničkog tijela iz prethodno navedenog razloga, a drugi istovremeno raspuštanje predstavničkog i razrješenje općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika u slučaju ako nakon raspuštanja i provođenja prijevremenih izbora, novoizabrano predstavničko tijelo (opet) ne donese proračun u roku od 90 dana od konstituiranja.

Ovakvim uređenjem pitanja vezanih uz donošenje proračuna osigurat će se jača stabilnost u odnosima između predstavničkog i izvršnog tijela.

Što se tiče povjerenika Vlade Republike Hrvatske, važećim Zakonom nisu propisani nikakvi uvjeti za njegovo imenovanje i razrješenje, a same ovlasti utvrđene su u vrlo suženom obliku. Ovim se Zakonom propisuju uvjeti za imenovanje i razrješenje povjerenika Vlade te

se detaljnije uređuju njegove ovlasti. Također, utvrđuje se ovlašteni predlagatelj za imenovanje i razrješenje povjerenika – to je središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Vezano uz prava osoba u odnosu na način obavljanja dužnosti, slijedom odredaba važećeg Zakona, općinski načelnik, gradonačelnik, župan i njihovi zamjenici mogu promijeniti način obavljanja dužnosti u bilo kojem trenutku u tijeku mandata, pa i pred sam istek mandata. Ovim se Zakonom propisuje da osobe koje dužnost obavljaju volonterski ne mogu promijeniti način obavljanja dužnosti (u profesionalno) u godini održavanja redovnih lokalnih izbora.

U preostalom dijelu ovim se Zakonom poboljšava tekst osnovnog Zakona.

Ciljevi koji će proizaći iz novih rješenja utvrđenih ovim Zakonom usmjereni su prije svega k racionalizaciji sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave, jačanju političke stabilnosti u jedinicama, osiguravanje kontinuiteta u njihovom radu, te u konačnici smanjivanje mogućnosti učestalog održavanja prijevremenih izbora.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi organski je zakon kojim se uređuje ustrojstvo i djelokrug lokalne i područne (regionalne) samouprave. Temeljem članka 83. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske zakone (organski zakoni) kojima se razrađuje ustrojstvo i djelokrug lokalne i područne (regionalne) samouprave Hrvatski sabor donosi većinom glasova svih zastupnika.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, kao ni u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI

Članak 1.

U Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst i 137/15 - ispravak) u članku 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Riječi i pojmovi u ovom Zakonu koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod, bez obzira u kojem su rodu navedeni.“.

Članak 2.

U članku 2. stavku 2. iza brojke: „1.“ dodaju se riječi: „ovoga članka“.

Članak 3.

U članku 7. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Mišljenje iz stavka 2. ovoga članka nije obvezujuće.“.

Članak 4.

U članku 10. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„Grb i zastava ne smiju sadržavati simbole protivne Ustavu Republike Hrvatske i drugim propisima.“.

Dosadašnji stavci 5., 6., 7., 8. i 9. postaju stavci 6., 7., 8., 9. i 10.

Članak 5.

U članku 24. stavku 5. riječi: „predstavničko tijelo dostavit će“ zamjenjuju se riječima: „predsjednik predstavničkog tijela dužan je dostaviti“, a brojka: „8“ zamjenjuje se brojkom: „30“.

Članak 6.

U članku 29. stavku 1. riječi: „četiri godine“ zamjenjuju se riječima: „do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju sljedećih redovnih izbora koji se održavaju svake četvrte godine sukladno odredbama zakona kojim se uređuju lokalni izbori, odnosno do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju predstavničkog tijela sukladno odredbama ovoga Zakona“.

U stavku 2. iza riječi: „redovnim izborima“ dodaju se riječi: „koji se održavaju svake četvrte godine sukladno odredbama zakona kojim se uređuju lokalni izbori, odnosno do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju predstavničkog tijela sukladno odredbama ovoga Zakona“.

Članak 7.

U članku 31. iza stavka 2. dodaju se novi stavci 3. i 4. koji glase:

„Naknada iz stavka 2. ovoga članka za člana predstavničkog tijela koji obnaša dužnost predsjednika, odnosno potpredsjednika predstavničkog tijela može se utvrditi u mjesečnim iznosima, a za člana predstavničkog tijela po održanoj sjednici na kojoj je bio nazočan.

Član predstavničkog tijela ima pravo na opravdani neplaćeni izostanak s posla radi sudjelovanja u radu predstavničkog tijela i njegovih radnih tijela.“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 5. i 6.

Članak 8.

U članku 36. stavku 2. riječ: „obračun“ zamjenjuje se riječima: „izvještaj o izvršenju proračuna“.

Članak 9.

U članku 37. stavku 2. iza riječi: „župan“ dodaju se riječi: „te njihov zamjenik“.

Članak 10.

U članku 40.b stavku 5. brojka: „12“ zamjenjuje se brojkom: „6“.

Članak 11.

U članku 40.d stavku 5. iza prve rečenice dodaje se nova druga rečenica koja glasi:

„Iznimno, prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika neće se raspisati ako zamjeniku koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana mandat prestane 12 mjeseci prije održavanja redovnih izbora.“.

U dosadašnjoj drugoj rečenici koja postaje treća rečenica iza riječi: „prijevremenih“ dodaje se zarez i riječi: „odnosno redovnih“.

Članak 12.

U članku 48. stavku 1. točki 5. iza riječi: „samouprave i“ dodaje se riječ: „drugom“, a riječ: „ostalom“ briše se.

U stavku 2. u prvoj rečenici riječi: „raspolaganju ostalom“ zamjenjuju se riječima: „drugom raspolaganju“.

U trećoj rečenici iza riječi: „te“ dodaje se riječ: „drugom“, a riječ: „ostalom“ briše se.

U stavku 3. iza riječi: „te“ dodaje se riječ: „drugom“, a riječ: „ostalom“ briše se.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„Odluku o imenovanju i razrješenju iz stavka 1. točke 6. ovoga članka općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je u roku od 8 dana od dana donošenja objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.“.

Članak 13.

U članku 53. stavak 2. mijenja se i glasi:

„U općinama i gradovima može se ustrojiti jedinstveni upravni odjel za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga.“.

U stavku 3. iza brojke: „1.“ dodaju se riječi: „i 2.“.

Članak 14.

U članku 53.a stavku 2. točka 2. mijenja se i glasi:

„2. ako potreba razrješenja pročelnika proizlazi iz promjene ustrojstva upravnih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno ako nastanu takvi razlozi koji po posebnim propisima kojima se uređuju službenički odnosi dovode do prestanka obavljanja poslova radnog mjesta pročelnika,“.

Članak 15.

U članku 54. stavku 1. zarez iza riječi: „samouprave“ te riječi: „osobito one koje su prostorno povezane u jedinstvenu cjelinu (općine i gradovi na otoku i sl.),“ brišu se.

Članak 16.

U članku 58. riječi: „njihove organizacije i udruženja“ zamjenjuju se riječima: „članovi predstavničkog tijela“.

Članak 17.

U članku 64. stavku 1. riječ: „koji“ zamjenjuje se riječima: „te na njegov prijedlog predstavničko tijelo“.

Članak 18.

U članku 67. stavku 2. riječ: „domaćina“ zamjenjuje se riječju: „gospodara“.

Članak 19.

U članku 68. stavku 3. točki 4. riječi: „koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo“ zamjenjuju se riječju: „koncesije“.

Točka 6. mijenja se i glasi: „6. udio u zajedničkom porezu“.

U točki 7. riječi: „i dotacija“ brišu se.

Članak 20.

Članak 69. mijenja se i glasi:

„Temeljni financijski akt jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je proračun.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan, kao jedini ovlašteni predlagatelj, dužan je utvrditi prijedlog proračuna i podnijeti ga predstavničkom tijelu na donošenje u roku utvrđenom posebnim zakonom.

Proračun donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s posebnim zakonom.“.

Članak 21.

Iza članka 69. dodaje se članak 69.a koji glasi:

„Članak 69.a

Ako općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ne predloži proračun predstavničkom tijelu ili povuče prijedlog prije glasovanja o proračunu u cjelini te ne predloži novi prijedlog proračuna u roku koji omogućuje njegovo donošenje, Vlada Republike Hrvatske će na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske imenovat će povjerenika Vlade Republike Hrvatske za obavljanje poslova iz nadležnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i raspisati prijevremene izbore za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana sukladno posebnom zakonu.

Rješenje Vlade Republike Hrvatske o razrješenju općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama.

Protiv rješenja Vlade Republike Hrvatske iz stavka 3. ovoga članka razriješeni općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može podnijeti tužbu Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku od 8 dana od dana objave rješenja.

Postupak rješavanja o tužbi protiv rješenja Vlade Republike Hrvatske je hitne naravi.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske odlučit će o tužbi u roku od 30 dana od dana primitka tužbe te svoju odluku bez odgađanja dostaviti Vladi Republike Hrvatske i razriješenom općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu.

Odluka Visokog upravnog suda Republike Hrvatske objavljuje se u Narodnim novinama.

Ako je tužba odbačena ili odbijena, Vlada će raspisati prijevremene izbore za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana u roku od 90 dana od dana objave odluke Visokog upravnog suda Republike Hrvatske u Narodnim novinama.“.

Članak 22.

Članak 70. mijenja se i glasi:

„Ako predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, a najduže za prva tri mjeseca proračunske godine, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u skladu s posebnim zakonom.

Odluku o privremenom financiranju iz stavka 1. ovoga članka donosi do 31. prosinca predstavničko tijelo u skladu s posebnim zakonom na prijedlog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana ili povjerenika Vlade Republike Hrvatske.

U slučaju kada je raspušteno samo predstavničko tijelo, a općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan nije razriješen, do imenovanja povjerenika Vlade Republike Hrvatske, financiranje se obavlja izvršavanjem redovnih i nužnih rashoda i izdataka temeljem odluke o financiranju nužnih rashoda i izdataka koju donosi općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Po imenovanju povjerenika Vlade Republike Hrvatske, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan predlaže povjereniku novu odluku o financiranju nužnih rashoda i izdataka u koju su uključeni ostvareni prihodi i primici te izvršeni rashodi i izdaci u vremenu do dolaska povjerenika.

Ako se do 31. ožujka ne donese proračun, povjerenik donosi odluku o financiranju nužnih rashoda i izdataka za razdoblje do donošenja proračuna.

Odluka o financiranju nužnih rashoda i izdataka iz stavaka 3., 4. i 5. ovoga članka sadržajno odgovara odluci o privremenom financiranju propisanoj posebnim zakonom, ali razmjerno razdoblju za koje se donosi.“.

Članak 23.

U članku 73. stavku 4. riječ: „danom“ zamjenjuje se riječima: „prvog dana od dana“.

Članak 24.

U članku 74. riječi: „obavlja nadzor nad zakonitošću“ zamjenjuju se riječima: „nadziru zakonitost“.

Članak 25.

U članku 75. stavku 1. riječi: „i nadziru“ brišu se.

Stavak 2. briše se.

Članak 26.

U članku 84. točki 6. točka na kraju rečenice zamjenjuje se zarezom, a iza točke 6. dodaje se točka 7. koja glasi:

„7. ako u tekućoj godini ne donese proračun za sljedeću godinu niti odluku o privremenom financiranju te ukoliko ne donese proračun do proteka roka privremenog financiranja, osim u slučaju iz članka 69.a stavka 1. ovog Zakona.“.

Članak 27.

Članak 85.a mijenja se i glasi:

„Na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Vlada Republike Hrvatske istovremeno će raspustiti predstavničko tijelo i razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihove zamjenike koji su izabrani zajedno s njima ako nakon raspuštanja predstavničkog tijela iz razloga navedenih u članku 84. stavku 1. točki 7. ovoga Zakona, novoizabrano predstavničko tijelo ne donese proračun u roku od 90 dana od konstituiranja.“.

Članak 28.

U članku 86. stavku 1. točki 4. iza broja: „6“ dodaju se riječi: „te članka 69.a“.

Članak 29.

Iza članka 86. dodaje se članak 86.a koji glasi:

„Članak 86.a

Središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu predložit će Vladi Republike Hrvatske imenovanje, odnosno razrješenje povjerenika Vlade kada se za to ispune uvjeti propisani ovim Zakonom.

Za povjerenika Vlade u pravilu može biti imenovan rukovodeći službenik jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ili ureda državne uprave u županiji koji ispunjava sljedeće uvjete:

- ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij
- protiv kojeg se ne vodi kazneni postupak niti je osuđivan za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti.

Vlada Republike Hrvatske razriješit će dužnosti povjerenika prije isteka vremena na koje je imenovan:

- ako to sam zatraži,
- ako nastupe okolnosti zbog kojih više ne ispunjava uvjete za izbor iz stavka 2. podstavka 2. ovoga članka,
- ako ne obavlja dužnost sukladno ovom Zakonu.

Povjerenik je u svom radu samostalan i odgovoran Vladi Republike Hrvatske.“.

Članak 30.

Članak 88. mijenja se i glasi:

„Povjerenik može:

- donositi ili mijenjati opće akte jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, osim proračuna, samo ako je to potrebno radi provedbe zakona ili drugog propisa ili usklađivanja sa zakonom ili drugim propisom,
- raspolagati imovinom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave samo ako je to nužno radi izvršenja ranije preuzetih obveza ili dovršenja ranije započetih poslova,
- donositi odluke o imenovanjima samo kada je to nužno radi osiguranja nesmetanog rada upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba kojih je osnivač ili vlasnik jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, u kojem slučaju je ovlašten imenovati vršitelje dužnosti,
- zaključivati ugovore značajnije vrijednosti samo ako bi nezaključivanje ugovora prouzročilo znatnu materijalnu štetu, odnosno ako je zaključivanje ugovora nužno radi provedbe zakona ili izvršenja ranije preuzetih obveza ili dovršenja ranije započetih poslova.

Povjerenik je u svojem postupanju dužan procijeniti nužnost i opravdanost poduzimanja određenih radnji te njihov značaj i utjecaj na jedinicu lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

U slučaju iz članka 69.a ovoga Zakona, povjerenik može predstavničkom tijelu predložiti donošenje odluke o privremenom financiranju ako ju predstavničko tijelo nije donijelo.“.

Članak 31.

U članku 90. iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

„Osobe koje dužnost obavljaju volonterski ne mogu promijeniti način obavljanja dužnosti u godini održavanja redovnih lokalnih izbora.“.

Članak 32.

U članku 91. stavku 1. riječ: „dužnosnicima“ zamjenjuje se riječju: „članovima“.

Podstavak 4. mijenja se i glasi:

„- danom stupanja na snagu odluke o raspuštanju predstavničkog tijela, odnosno odluke o raspisivanju redovnih izbora.“.

Članak 33.

Članak 92. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Općinskom načelniku, gradonačelniku, županu i njihovim zamjenicima prava na temelju obavljanja dužnosti prestaju danom stupanja na dužnost novoga općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovog zamjenika, odnosno danom stupanja na snagu rješenja o imenovanju povjerenika Vlade Republike Hrvatske za obavljanje poslova iz nadležnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.“.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 34.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su uskladiti svoje statute i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 35.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim se člankom uređuje pitanje rodne jednakosti pojmova u Zakonu.

Uz članak 2.

Ovim se člankom nomotehnički uređuje članak 2. važećeg Zakona tako da se uz pozivanje na stavak 1. dodaje „ovoga članka“.

Uz članak 3.

Ovim se člankom dopunjuje odredba članka 7. važećeg Zakona kojom je propisano da će se pri svakoj promjeni područja prethodno tražiti mišljenje stanovnika te jedinice te se propisuje da to mišljenje nije obvezujuće.

Naime, sukladno stavovima Ustavnog suda Republike Hrvatske izraženim u odlukama broj: U-I-103/1997 (Narodne novine, broj 50/98), U-I-772/1997, U-I-773/1997 (Narodne novine, broj 42/99) i broj: U-I-3226/2006 (Narodne novine, broj 8/08), iako je neophodno pribaviti mišljenje stanovnika, to mišljenje ne obvezuje niti predlagača niti zakonodavca. Stoga se ovim Zakonom utvrđuje neobveznost mišljenja stanovnika dobivenog pri promjeni područja jedinice.

U članku 24.a važećeg Zakona također je utvrđena neobvezatnost mišljenja (mjesnih zborova građana).

Uz članak 4.

Ovim se člankom dopunjuje odredba članka 10. važećeg Zakona kojom su uređena pitanja vezana uz grb i zastavu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te se propisuje da grb i zastava ne smije sadržavati simbole protivne Ustavu Republike Hrvatske i drugim propisima.

U odnosu na grb jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, važećim je Zakonom propisano da on mora biti heraldički ispravan i opisan po pravilima heraldike, međutim sam sadržaj grbova nije propisan, kao ni ograničenja u odnosu na određivanje njihovog sadržaja.

Uz članak 5.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 24. važećeg Zakona kojom su uređena pitanja neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju putem lokalnog referenduma.

Pri raspisivanju lokalnog referenduma, važećim je Zakonom propisano da će u slučaju ako je raspisivanje referenduma predložilo 20% od ukupnog broja birača u jedinici, predstavničko tijelo dostaviti zaprimljeni prijedlog središnjem tijelu državne uprave nadležnom za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu u roku od 8 dana od zaprimanja prijedloga. Takvo rješenje izazivalo je dvojbe u praksi te nametnulo pitanje je li u tom slučaju potrebno sazvati sjednicu predstavničkog tijela.

Kako bi se olakšalo postupanje u navedenoj situaciji, ovim se Zakonom propisuje da će navedeni prijedlog birača središnjem tijelu dostaviti predsjednik predstavničkog tijela i to u roku od 30 dana od zaprimanja istoga.

Uz članak 6.

Ovim se člankom mijenjaju i dopunjavaju odredbe članka 29. važećeg Zakona kojima se uređuje pitanje mandata člana predstavničkog tijela.

Naime, važećim je Zakonom propisano da mandat člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranog na redovnim izborima traje četiri godine. Istodobno, Zakonom o lokalnim izborima (Narodne novine, br. 144/12 i 121/16) propisano je da se redovni izbori za članove predstavničkih tijela jedinica te izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihove zamjenike održavaju istodobno, treće nedjelje u svibnju svake četvrte godine. Tim je Zakonom nadalje propisano da mandat članova predstavničkih tijela jedinica izabranih na redovnim izborima počinje danom konstituiranja predstavničkog tijela i traje do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora, odnosno do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju predstavničkih tijela, sukladno zakonu kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava.

Propisano je i da mandat članova predstavničkih tijela jedinica izabranih na prijevremenim izborima počinje danom konstituiranja predstavničkog tijela i traje do isteka tekućeg mandata predstavničkih tijela izabranih na redovnim izborima.

Iz svega navedenog proizlazi da mandat članova predstavničkog tijela ne traje četiri godine, s obzirom da prestaje danom stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora, odnosno odluke o raspuštanju predstavničkog tijela.

Stoga se ovim Zakonom usklađuje duljina trajanja mandata članova predstavničkih tijela s odredbama Zakona o lokalnim izborima, kako onih izabranih na redovnim tako i onih izabranih na prijevremenim izborima.

Uz članak 7.

Ovim se člankom dopunjuje odredba članka 31. važećeg Zakona kojom su propisana prava članova predstavničkih tijela te se uređuje pitanje njihove naknade i utvrđuje se da se naknada za predsjednika i potpredsjednika predstavničkog tijela može utvrditi u mjesečnim iznosima, a za člana po održanoj sjednici na kojoj je bio nazočan.

Visina i način isplate naknade uređuje se odlukama predstavničkih tijela te su rješenja u praksi vrlo različita: u nekim jedinicama naknade su utvrđene za sve članove predstavničkog tijela u mjesečnim iznosima neovisno o održanim sjednicama, u drugima po sudjelovanju na sjednici, odnosno postoji niz neujednačenih rješenja.

Stoga se ovim člankom jasno propisuje da član predstavničkog tijela dobiva naknadu po održanoj sjednici na kojoj je bio nazočan, a ne neovisno o tome je li sjednica održana ili nije te je li vijećnik bio nazočan na sjednici ili nije. Ujedno se daje mogućnost da za predsjednika i potpredsjednika naknada bude utvrđena u mjesečnom iznosu, neovisno o održanim sjednicama, jer činjenica je da (naročito) predsjednik, a i potpredsjednici predstavničkog tijela imaju više obveza od ostalih članova.

Ujedno, ovim se člankom uređuje i pravo vijećnika na opravdani neplaćeni izostanak s posla radi sudjelovanja u radu predstavničkog tijela i njegovih radnih tijela. Ovo pitanje do sada uopće nije bilo regulirano te je taj nedostatak izazivao probleme kako samim vijećnicima, tako i njihovim poslodavcima. Naime, pitanje izostanka s radnog mjesta, odnosno obavljanja dužnosti člana predstavničkog tijela u vrijeme u koje bi trebao obavljati poslove radnog

mjesta na kojem je zaposlen, zakonom nije regulirano te su evidentni problemi koje članovi predstavničkih tijela imaju sa svojim poslodavcima.

Predstavničko je tijelo kolegijalno tijelo koje radi na sjednicama te je pravo i obveza njegovih članova sudjelovati u radu toga tijela, kao i njegovih radnih tijela. Stoga se ovo pitanje jednoznačno uređuje ovim Zakonom kako bi se svim osobama izabranim na dužnost članova predstavničkih tijela osiguralo nesmetano obnašanje njihove dužnosti, pod jednakim uvjetima.

Uz članak 8.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 36. važećeg Zakona te se izričaj usklađuje s izričajem iz važećih propisa na način da se izraz „godišnji obračun“ zamjenjuje izrazom „izvještaj o izvršenju proračuna“.

Uz članak 9.

Ovim se člankom dopunjuje odredba članka 37. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje održavanja sjednice predstavničkog tijela, u dijelu kojim je propisano da sjednici prisustvuje općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan te se propisuje da sjednicama prisustvuje i njihov zamjenik.

Uz članak 10.

Ovim se člankom mijenja dio odredbe članka 40.b kojim se uređuje pitanje referenduma za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika i ograničenja vezana uz održavanje toga referenduma.

Važećim je Zakonom propisano da se taj referendum ne smije raspisati prije proteka roka od 12 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv. Ovim se Zakonom taj rok skraćuje na 6 mjeseci te se propisuje da se referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika ne smije raspisati prije proteka roka od 6 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv.

Uz navedeno, važećim je Zakonom propisano i ograničenje da se referendum za opoziv ne smije raspisati u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana te to ograničenje stoji i nadalje.

Uz članak 11.

Ovim se člankom dopunjuje članak 40.d važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje obavljanja dužnosti u slučaju prestanka mandata općinskog načelnika, gradonačelnika, župana, odnosno njihovog zamjenika te se dodaje odredba kojom se propisuje da se iznimno (od važeće odredbe stavka 5. toga članka) prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika neće raspisati ako zamjeniku koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana mandat prestane 12 mjeseci prije održavanja redovnih izbora, a do provedbe prijevremenih, odnosno redovnih izbora dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana obnašat će povjerenik Vlade Republike Hrvatske. Ovakvo uređenje uslijedilo je iz razloga kako bi se izbjegla mogućnost učestalog provođenja izbora, a s obzirom da se redovni izbori provode u svibnju svake četvrte godine.

Stavkom 5. članka 40.d važećeg Zakona propisano je da će se, ako prestane mandat zamjeniku koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana (kojemu je prestanak mandata nastupio nakon isteka dvije godine mandata), u toj jedinici raspisati prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika.

Uz članak 12.

Ovim se člankom mijenja dio odredbe članka 48. važećeg Zakona kojim su uređene ovlasti općinskog načelnika, gradonačelnika i župana tako da se vezano uz ovlast za odlučivanje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganje ostalom imovinom, ovim Zakonom poboljšava sam izričaj te se umjesto termina „raspolaganje ostalom imovinom“ utvrđuje termin „ostalo raspolaganje imovinom“, a što obuhvaća sve vrste raspolaganja kao npr. opterećivanje nekretnine pravom zalogu, pravom služnosti, zasnivanjem prava građenja, odlučivanje o sklapanju nagodbe u sudskom postupku i slično.

Ujedno, ovim se člankom ukida obveza općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za dostavu predstavničkom tijelu odluke o imenovanju i razrješenju predstavnika jedinice u tijelima pravnih osoba kao nepotrebno, s obzirom da se odluka svakako objavljuje u službenom glasilu jedinice.

Uz članak 13.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 53. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje ustrojavanja upravnih tijela te je propisana obvezatnost ustrojavanja jedinstvenog upravnog odjela za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga u općinama i gradovima do 3.000 stanovnika, što znači nemogućnost ustrojavanja više upravnih tijela, ovisno o potrebama pojedine jedinice.

Ovim se člankom ta obvezatnost ukida te se općinama i gradovima, neovisno o broju stanovnika, prepušta na volju ili ustrojavanje jedinstvenog upravnog odjela ili većeg broja upravnih tijela.

Uz članak 14.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 53.a važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje pročelnika upravnih tijela te se razlozi za razrješenje pročelnika usklađuju sa službeničkim sustavom.

Uz članak 15.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 54. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje zajedničkog obavljanja poslova dviju ili više jedinica lokalne samouprave te se sada omogućava organiziranje zajedničkog obavljanja poslova neovisno o prostornoj povezanosti jedinica.

Uz članak 16.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 58. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje ovlaštenih inicijatora i predlagatelja za osnivanje mjesnog odbora te se napušta izričaj „njihove organizacije i udruženja“ koji nije sukladan važećem sustavu udruživanja građana, a ujedno se kao ovlašteni inicijatori i predlagatelji utvrđuju i članovi predstavničkog tijela.

Uz članak 17.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 64. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje nadzora nad radom tijela mjesnog odbora te se u odnosu na dosadašnju ovlast općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za raspuštanje vijeća mjesnog odbora, ovim Zakonom ta ovlast dodjeljuje predstavničkom tijelu koje je ovlašteno i za raspisivanje izbora za članove vijeća mjesnog odbora.

Uz članak 18.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 67. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje imovine jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se umjesto izraza „pažnjom dobrog domaćina“ uvodi izraz „pažnjom dobrog gospodara“, sukladan posebnim propisima.

Uz članak 19.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 68. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se u dijelu koji se odnosi na prihod od naknada za koncesije briše izraz „koje daje njezino predstavničko tijelo“, jer jedinice imaju i prihode od koncesija koje ne daje njihovo predstavničko tijelo, sukladno posebnim propisima. Ujedno, odredba se usklađuje s odredbama propisa kojima se uređuje financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunsko računovodstvo.

Uz članke 20. i 21.

Člankom 20. mijenjaju se odredbe članka 69. važećeg Zakona kojim se uređuju pitanja vezana uz proračun te se ovim Zakonom utvrđuje obveza općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana za utvrđivanje prijedloga i podnošenje istoga predstavničkom tijelu na donošenje, što važećim Zakonom nije propisano.

Naime, u vrijeme kad je zbog nedonošenja proračuna slijedilo raspuštanje (samo) predstavničkog tijela (do posljednjih izmjena Zakona iz 2012.), u praksi su uočene situacije u kojima je izvršno tijelo smatralo da ni ne mora predložiti predstavničkom tijelu donošenje proračuna, što je protivno duhu i smislu važećih propisa, kako sustavnog Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, tako i Zakona o proračunu, Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te Zakona o fiskalnoj odgovornosti. Stoga je potrebno utvrditi obvezu općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za podnošenje prijedloga proračuna predstavničkom tijelu.

Istodobno, člankom 21. dodaje se novi članak 69.a kojim se propisuje da će Vlada Republike Hrvatske razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihove zamjenike ako općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ne predloži predstavničkom tijelu donošenje proračuna i to u roku koji omogućuje donošenje proračuna u skladu sa zakonom, kao i ako povuče prijedlog prije glasovanja o proračunu u cjelini te ne predloži novi prijedlog proračuna u roku koji omogućuje njegovo donošenje. Naime, Zakonom o proračunu propisani su rokovi i potrebne predradnje koje se moraju provesti prije donošenja proračuna, dok iz duha i smisla odredaba ovoga Zakona proizlazi da je proračun (za narednu godinu) potrebno donijeti do konca tekuće godine. Stoga je općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan predstavničkom tijelu predložiti donošenje proračuna u roku koji će omogućiti da proračun bude i donesen zaključno do konca tekuće godine.

Nadalje je propisano imenovanje povjerenika u situaciji kada općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan i njihovi zamjenici budu razriješeni te postupak rješavanja o predmetnom pitanju i pravna zaštita u konkretnom slučaju.

Uz članak 22.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 70. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje privremenog financiranja jedinice te se detaljno razrađuje način financiranja u situaciji kada nije donesen proračun te se propisuje da ako predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, a najduže za prva tri mjeseca proračunske

godine, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u skladu s posebnim zakonom.

Odluku o privremenom financiranju donosi do 31. prosinca predstavničko tijelo u skladu s posebnim zakonom na prijedlog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana ili povjerenika Vlade Republike Hrvatske.

U slučaju kada je raspušteno samo predstavničko tijelo, a općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan nije razriješen, do imenovanja povjerenika Vlade Republike Hrvatske, financiranje se obavlja izvršavanjem redovnih i nužnih rashoda i izdataka temeljem odluke o financiranju nužnih rashoda i izdataka koju donosi općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Po imenovanju povjerenika Vlade Republike Hrvatske, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan predlaže povjereniku novu odluku o financiranju nužnih rashoda i izdataka u koju su uključeni ostvareni prihodi i primici te izvršeni rashodi i izdaci u vremenu do dolaska povjerenika.

Ako se do 31. ožujka tekuće godine ne donese proračun, povjerenik donosi odluku o financiranju nužnih rashoda i izdataka za razdoblje do donošenja proračuna.

Odluka o financiranju nužnih rashoda i izdataka iz stavaka 3., 4. i 5. ovoga članka sadržajno odgovara odluci o privremenom financiranju propisanoj posebnim zakonom, ali razmjerno razdoblju za koje se donosi.

Uz članak 23

Ovim se člankom mijenja odredba članka 73. važećeg Zakona u dijelu kojim se uređuje pitanje stupanja na snagu općih akata te se usklađuje odredba o stupanju na snagu općih akata (prvog dana od objave, umjesto danom objave), sukladno stavu Ustavnog suda Republike Hrvatske iznesenom u Odluci i Rješenju U-I-3845/2006 i U-I-5348/2012 (Narodne novine, broj 12/13), slijedom kojeg je najkraće dopušteno vakacijsko razdoblje jedan dan, tako da propisi mogu u iznimnim situacijama stupiti na snagu najranije tek prvog dana od dana objave.

Uz članak 24.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 74. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje osiguravanja izvršavanja općih akata te se ovim Zakonom poboljšava izričaj važeće odredbe.

Uz članak 25.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 75. važećeg Zakona kojim se uređuje postupanje upravnih tijela u izvršavanju općih akata te se briše dio kojim je utvrđeno da upravna tijela nadziru provođenje općih akata iz razloga što je isto protivno sustavu lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i službeničkim propisima.

Uz članke 26. i 27.

Člankom 26. dopunjuje se članak 84. važećeg Zakona kojim je propisano raspuštanje predstavničkog tijela te se ovim Zakonom utvrđuje novi razlog za raspuštanje i to ako predstavničko tijelo u tekućoj godini ne donese proračun za sljedeću godinu niti odluku o privremenom financiranju te ukoliko ne donese proračun do proteka roka privremenog

financiranja, osim naravno u slučaju iz članka 69.a ako općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ne predloži donošenje proračuna u kojem slučaju će on biti razriješen, a predstavničko tijelo neće biti raspušteno.

Člankom 27. mijenja se članak 85.a važećeg Zakona kojim je uređen institut istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika koji su izabrani zajedno s njima.

U važećem Zakonu, nedonošenje proračuna i odluke o privremenom financiranju razlogom je za primjenu instituta istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika koji su izabrani zajedno s njima.

Ovim se Zakonom redefinira i taj institut te se, nastavno na prethodno navedeni razlog za raspuštanje predstavničkog tijela, odnos između predstavničkog i izvršnog tijela u slučaju kada se ne donese proračun niti odluka o privremenom financiranju razdvaja u dva koraka.

Prvi je korak raspuštanje predstavničkog tijela iz prethodno navedenog razloga, a drugi istovremeno raspuštanje predstavničkog i razrješenje razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika u slučaju ako nakon raspuštanja i provođenja prijevremenih izbora, novoizabrano predstavničko tijelo (opet) ne donese proračun u roku od 90 dana od konstituiranja.

Uz članak 28.

Ovim se člankom nomotehnički usklađuje odredba članka 86. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje imenovanja povjerenika Vlade Republike Hrvatske, a slijedom dopunjavanja Zakona odredbom članka 69.a (u kojem slučaju će se također imenovati povjerenik).

Uz članak 29.

Ovim se člankom dodaje novi članak Zakona 86.a, kojim se utvrđuje ovlašteni predlagatelj za imenovanje i razrješenje povjerenika – to je središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Nadalje, propisuju se i uvjeti za imenovanje i razrješenje povjerenika Vlade Republike Hrvatske. Naime, važećim Zakonom nisu propisani nikakvi uvjeti za imenovanje i razrješenje povjerenika, a što je u praksi uzrokovalo otvaranje određenih pitanja.

Stoga se sada utvrđuje da za povjerenika (u pravilu) može biti imenovan rukovodeći službenik jedinice ili ureda državne uprave u županiji, koji ima visoku stručnu spremu i protiv kojeg se ne vodi kazneni postupak niti je osuđivan za kaznena djela za koja se pokreće postupak po službenoj dužnosti. To znači da će osobe koje budu predložene za povjerenika morati, uz životopis, dostaviti i dokaze o utvrđenim uvjetima.

Uz članak 30.

Ovim se člankom mijenjaju odredbe članka 88. važećeg Zakona kojim su propisane ovlasti povjerenika Vlade te se ovim Zakonom te ovlasti detaljnije uređuju. Važećim Zakonom te ovlasti nisu dovoljno jasno propisane što u praksi izaziva niz pitanja.

Uz članak 31.

Ovim se člankom dopunjuju odredbe članka 90. važećeg Zakona kojim se uređuju prava osoba u odnosu na način obavljanja dužnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i

njihovih zamjenika, koji mogu promijeniti način obavljanja dužnosti u bilo kojem trenutku u tijeku mandata, pa i pred sam istek mandata.

Ovim se Zakonom propisuje da osobe koje dužnost obavljaju volonterski ne mogu promijeniti način obavljanja dužnosti (u profesionalno) u godini održavanja redovnih lokalnih izbora.

Uz članak 32.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 91. važećeg Zakona kojim se uređuju pitanja prestanka prava na temelju obavljanja dužnosti predsjednika, odnosno izabranih članova predstavničkog tijela te se ovim Zakonom odredba stavka 1. podstavka 4. usklađuje s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 33.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 92. važećeg Zakona kojim se uređuju pitanja prestanka prava na temelju obavljanja dužnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te se ovim Zakonom odredba stavka 1. usklađuje s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 34.

Ovim člankom utvrđuje se obveza jedinica za usklađivanje s izmijenjenim zakonom, u roku od 60 dana od stupanja ovoga Zakona na snagu.

Uz članak 35.

Ovim se člankom utvrđuje stupanje na snagu Zakona.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA
KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Članak 2.

Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, posebna je i jedinstvena, teritorijalna i upravna cjelina kojoj se ustrojstvo uređuje Zakonom o Gradu Zagrebu. Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na Grad Zagreb, ako zakonom iz stavka 1. nije drukčije određeno.

Članak 7.

Područje općine, grada i županije, njihov naziv, sjedište njihovih tijela, osnivanje novih te ukidanje ili spajanje postojećih općina, odnosno gradova, izdvajanje pojedinih naselja iz sastava jedne općine ili grada i uključivanje tih naselja u sastav druge općine ili grada, promjene granica kao i druga pitanja od važnosti za teritorijalne promjene jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj uređuju se posebnim zakonom. Pri svakoj promjeni područja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prethodno će se tražiti mišljenje stanovnika te jedinice.

Članak 10.

Jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave može imati grb i zastavu. Grb i zastava jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđuju se statutom ili statutarnom odlukom uz odobrenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu donosi rješenje o odobrenju grba i zastave jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Protiv rješenja kojim se odlučuje o odobrenju grba i zastave jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Grb mora biti heraldički ispravan i opisan po pravilima heraldike. Grb se sastoji isključivo od štita i sadržaja unutar njega.

Jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave u pravilu preuzima svoj povijesni grb i zastavu.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu donijet će pravilnik o utvrđivanju grba i zastave, vođenju očevidnika o izdanim odobrenjima iz stavka 1. ovoga članka, kao i o drugim pitanjima od značenja za izradu i uporabu grba i zastave jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu uskratit će odobrenje iz stavka 1. ovoga članka ako se grb jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave nedovoljno razlikuje od grba i zastave druge jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

Jedan primjerak odobrenog grba i zastave čuva se u Hrvatskom državnom arhivu.

Na temelju mjerila koja općim aktom utvrdi predstavničko tijelo, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može odobriti uporabu grba i zastave pravnim osobama radi promicanja interesa općine, grada ili županije.

Članak 24.

Građani mogu neposredno sudjelovati u odlučivanju o lokalnim poslovima putem referenduma i mjesnog zbora građana, u skladu sa zakonom i statutom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Referendum se može raspisati radi odlučivanja o prijedlogu o promjeni statuta, o prijedlogu općeg akta ili drugog pitanja iz djelokruga predstavničkog tijela kao i o drugim pitanjima određenim zakonom i statutom.

Na temelju odredaba zakona i statuta raspisivanje referenduma može predložiti najmanje jedna trećina članova predstavničkog tijela, općinski načelnik, gradonačelnik ili župan, 20% ukupnog broja birača u jedinici za koju se traži raspisivanje referenduma, a u općini, gradu i Gradu Zagrebu i većina vijeća mjesnih odbora, odnosno gradskih četvrti ili gradskih kotareva na području općine, grada, odnosno Grada Zagreba.

Ako je raspisivanje referenduma predložila najmanje jedna trećina članova predstavničkog tijela, odnosno ako je raspisivanje referenduma predložio općinski načelnik, gradonačelnik ili župan te ako je raspisivanje referenduma predložila većina vijeća mjesnih odbora, odnosno gradskih četvrti ili gradskih kotareva na području općine, grada, odnosno Grada Zagreba, predstavničko tijelo dužno je izjasniti se o podnesenom prijedlogu te ako prijedlog prihvati, donijeti odluku o raspisivanju referenduma u roku od 30 dana od zaprimanja prijedloga. Odluka o raspisivanju referenduma donosi se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Ako je raspisivanje referenduma predložilo 20% od ukupnog broja birača u jedinici, predstavničko tijelo dostavit će zaprimljeni prijedlog središnjem tijelu državne uprave nadležnom za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu u roku od 8 dana od zaprimanja prijedloga. Središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu će u roku od 60 dana od dostave utvrditi ispravnost podnesenog prijedloga, odnosno utvrditi je li prijedlog podnesen od potrebnog broja birača u jedinici i je li referendumsko pitanje sukladno odredbama Zakona te odluku o utvrđenom dostaviti predstavničkom tijelu. Ako središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu utvrdi da je prijedlog ispravan, predstavničko tijelo raspisat će referendum u roku od 30 dana od zaprimanja odluke. Protiv odluke središnjeg tijela državne uprave kojom je utvrđeno da prijedlog nije ispravan nije dozvoljena žalba, već se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske.

Predstavničko tijelo može raspisati savjetodavni referendum o pitanjima iz svog djelokruga.

Pravo glasovanja na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području općine, grada, odnosno županije i upisani su u popis birača.

Odluka donesena na referendumu obvezatna je za predstavničko tijelo, osim odluke donesene na savjetodavnom referendumu koja nije obvezatna.

Na postupak provođenja referenduma odgovarajuće se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje provedba referenduma.

Na odluke donesene u svezi s referendumom i na referendumu primjenjuju se odredbe članka 79. do 82. ovoga Zakona.

Članak 29.

Mandat člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranog na redovnim izborima traje četiri godine.

Mandat člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranog na prijevremenim izborima traje do isteka tekućeg mandata predstavničkog tijela izabranog na redovnim izborima.

Članak 31.

Član predstavničkog tijela dužnost obavlja počasnno i za to ne prima plaću.

Član predstavničkog tijela ima pravo na naknadu u skladu s odlukom predstavničkog tijela.

Članovi predstavničkog tijela imaju pravo uvida u registar birača za vrijeme dok obavljaju dužnost.

Ostala prava i dužnosti članova predstavničkog tijela utvrđuju se zakonom, statutom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i poslovnikom predstavničkog tijela.

Članak 36.

Predstavničko tijelo donosi odluke većinom glasova ako je na sjednici nazočna većina članova predstavničkog tijela.

Statut jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračun i godišnji obračun donose se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Poslovnikom predstavničkog tijela mogu se odrediti druga pitanja o kojima se odlučuje većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Članak 37.

Sjednice predstavničkih tijela su javne. Nazočnost javnosti može se isključiti samo iznimno, u slučajevima predviđenim posebnim zakonima i općim aktom jedinice.

Sjednicama predstavničkog tijela prisustvuje općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Na sjednicama predstavničkog tijela glasuje se javno, ako predstavničko tijelo ne odluči da se, u skladu s poslovnikom ili drugim općim aktom, o nekom pitanju glasuje tajno.

Sjednice predstavničkog tijela mogu se sazivati i elektroničkim putem.

Poslovnikom o radu predstavničkog tijela uredit će se osiguranje praćenja rasprave i sudjelovanje u radu i odlučivanju.

Članak 40.b

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan i njihov zamjenik koji je izabran zajedno s njima mogu se opozvati putem referenduma.

Raspisivanje referenduma za opoziv može predložiti 20% ukupnog broja birača u jedinici u kojoj se traži opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima.

Predstavničko tijelo raspisat će referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima u skladu s člankom 24. stavkom 5. ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje je li prijedlog podnesen od potrebnog broja birača u jedinici.

Referendum za opoziv ne može se raspisati samo za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika ne smije se raspisati prije proteka roka od 12 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv, kao ni u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Članak 40.d

Ako je prestanak mandata općinskog načelnika, gradonačelnika i župana nastupio prije isteka dvije godine mandata, u toj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave raspisat će se prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika. Do provedbe prijevremenih izbora dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana obnašat će njegov zamjenik koji je izabran zajedno s njim, a ako je mandat prestao i zamjeniku, do provedbe prijevremenih izbora dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana obnašat će povjerenik Vlade Republike Hrvatske.

Ako je prestanak mandata općinskog načelnika, gradonačelnika i župana nastupio nakon isteka dvije godine mandata, u toj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave neće se raspisati prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana, a dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana do kraja mandata obnašat će njegov zamjenik koji je izabran zajedno s njim.

Ako općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan u slučaju iz stavka 1. i 2. ovoga članka ima više zamjenika, dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, obnašat će zamjenik koji je na kandidaturi za izbor općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana bio prvi naveden iza kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Ako za vrijeme trajanja mandata općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana prestane mandat samo njihovom zamjeniku, u toj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave neće se raspisati prijevremeni izbori za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika i župana.

Ako prestane mandat zamjeniku koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana iz stavka 2. ovoga članka, u toj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave raspisat će se prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika. Do provedbe prijevremenih izbora dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana obnašat će povjerenik Vlade Republike Hrvatske.

Ako je prestanak mandata općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika nastupio opozivom, u toj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave raspisat će se prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika. Do provedbe prijevremenih izbora dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana obnašat će povjerenik Vlade Republike Hrvatske.

Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka, ako prestane mandat zamjeniku općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana izabranom iz reda pripadnika nacionalnih manjina, raspisat će se prijevremeni izbori za zamjenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina.

O svim promjenama tijekom mandata općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovih zamjenika, pročelnik upravnog tijela nadležnog za službeničke odnose u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave dužan je bez odgode obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Članak 48.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan:

1. priprema prijedloge općih akata,
2. izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata predstavničkog tijela,
3. usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u obavljanju poslova iz njihovoga samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad,
4. upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave kao i njezinim prihodima i rashodima, u skladu sa zakonom i statutom,
5. odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i raspolaganju ostalom imovinom u skladu s ovim Zakonom, statutom jedinice i posebnim propisima,
6. imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba iz članka 35. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno,
7. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

U slučaju iz stavka 1. točke 5. ovoga članka općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može odlučivati o visini pojedinačne vrijednosti do najviše 0,5% iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina, odnosno raspolaganju ostalom imovinom. Ako je taj iznos veći od 1.000.000,00 kuna, općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan može odlučivati najviše do 1.000.000,00 kuna, a ako je taj iznos manji od 70.000,00 kuna, tada može odlučivati najviše do 70.000,00 kuna. Stjecanje i otuđivanje nekretnina i pokretnina te raspolaganje ostalom imovinom mora biti planirano u proračunu jedinice i provedeno u skladu sa zakonom. O stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju ostalom imovinom većom od vrijednosti utvrđenih stavkom 2. ovoga članka odlučuje predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Odluku o imenovanju i razrješenju iz stavka 1. točke 6. ovoga članka općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je dostaviti predstavničkom tijelu u roku od 8 dana od donošenja i objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.

Članak 53.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i poslova državne uprave prenijetih na te jedinice ustrojavaju se upravni odjeli i službe (upravna tijela).

U općinama i gradovima, do 3. 000 stanovnika, ustrojava se jedinstveni upravni odjel za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga, a u općinama i gradovima iznad 3.000 stanovnika može se ustrojiti jedinstveni upravni odjel.

Ustrojstvo upravnih tijela iz stavka 1. ovoga članka uređuje se općim aktom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u skladu sa statutom i zakonom.

Brisan stavak 4.

Članak 53.a

Upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja imenuje općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može razriješiti pročelnike iz stavka 1. ovoga članka:

1. ako pročelnik sam zatraži razrješenje,
2. ako nastanu takvi razlozi koji po posebnim propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka radnog odnosa,
3. ako pročelnik ne postupa po propisima ili općim aktima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ili neosnovano ne izvršava odluke tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ili postupa protivno njima,
4. ako pročelnik svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave veću štetu, ili ako zanemaruje ili nesavjesno obavlja svoje dužnosti koje mogu štetiti interesima službe u obavljanju poslova jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pročelnik koji bude razriješen sukladno stavku 2. ovoga članka rasporedit će se na drugo slobodno radno mjesto u jedno od upravnih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za koje ispunjava stručne uvjete.

Na prava, obveze i odgovornosti kao i druga pitanja u svezi s radom pročelnika koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje radni odnos službenika i namještenika u tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 54.

Dvije ili više jedinica lokalne samouprave, osobito one koje su prostorno povezane u jedinstvenu cjelinu (općine i gradovi na otoku i sl.), mogu obavljanje pojedinih poslova iz svoga samoupravnog djelokruga organizirati zajednički.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga na način iz stavka 1. ovoga članka jedinice lokalne samouprave mogu osnovati zajedničko tijelo, zajednički upravni odjel ili službu, zajedničko trgovačko društvo ili mogu zajednički organizirati njihovo obavljanje u skladu s posebnim zakonima.

Međusobni odnosi jedinica lokalne samouprave u zajedničkom organiziranju obavljanja poslova iz samoupravnog djelokruga uređuju se posebnim sporazumom u skladu sa zakonom i njihovim statutima i općim aktima.

Članak 58.

Inicijativu i prijedlog za osnivanje mjesnog odbora mogu dati građani i njihove organizacije i udruženja te druga tijela određena u statutu općine, odnosno grada.

Članak 64.

Nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesnog odbora obavlja općinski načelnik, odnosno gradonačelnik koji može raspustiti vijeće mjesnog odbora, ako ono učestalo krši statut jedinice, pravila mjesnog odbora ili ne izvršava povjerene mu poslove.

Brisan stavak 2.

Članak 67.

Sve pokretne i nepokretne stvari te imovinska prava koje pripadaju jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave čine njezinu imovinu.

Jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave mora upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog domaćina.

Članak 68.

Jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave ima prihode kojima u okviru svoga samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže.

Prihodi jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave moraju biti razmjerni s poslovima koje obavljaju njihova tijela u skladu sa zakonom.

Prihodi jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave su:

1. općinski, gradski, odnosno županijski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe,
2. prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava,
3. prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice,
4. prihodi od naknada za koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo,
5. novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom,
6. udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom,
7. sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu,
8. drugi prihodi određeni zakonom.

Članak 69.

Temeljni financijski akt jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je proračun.

Proračun donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s posebnim zakonom.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan kao jedini ovlašteni predlagatelj predlaže predstavničkom tijelu donošenje proračuna. Podneseni prijedlog proračuna općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može povući i nakon glasovanja o amandmanima, a prije glasovanja o proračunu u cjelini.

Proračun jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave dostavlja se Ministarstvu financija u skladu s posebnim zakonom.

Članak 70.

Ukoliko se proračun za narednu računsku godinu ne može donijeti prije početka godine za koju se donosi, vodi se privremeno financiranje i to najduže za razdoblje od 3 mjeseca.

Odluku o privremenom financiranju donosi predstavničko tijelo u skladu sa zakonom i svojim poslovníkom.

Predlagatelji utvrđeni poslovníkom predstavničkog tijela mogu predložiti donošenje odluke o privremenom financiranju.

Odluka o privremenom financiranju dostavlja se Ministarstvu financija u roku od 15 dana od donošenja.

Ukoliko se prije početka naredne godine ne donese ni odluka o privremenom financiranju, financiranje se obavlja izvršavanjem redovnih i nužnih izdataka u skladu s posebnim zakonom.

Članak 73.

Predstavničko tijelo općine, grada i županije u svom samoupravnom djelokrugu donosi odluke i druge opće akte, u skladu sa svojim statutom.

Prije nego što stupi na snagu opći akt, obavezno se objavljuje u službenom glasilu jedinice.

Ako općina i grad nema svoje službeno glasilo, opći akt općine i grada objavljuje se u službenom glasilu županije.

Opći akt stupa na snagu najranije osmi dan od dana njegove objave. Iznimno, općim se aktom može iz osobito opravdanih razloga odrediti da stupa na snagu danom objave.

Opći akt ne može imati povratno djelovanje.

Članak 74.

Općinski načelnik, gradonačelnik i župan osiguravaju izvršavanje općih akata predstavničkog tijela na način i u postupku propisanom statutom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave te obavlja nadzor nad zakonitošću rada upravnih tijela koja obavljaju poslove iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Članak 75.

Upravna tijela osnovana za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave neposredno izvršavaju i nadziru provođenje općih akata svojih predstavničkih tijela.

U provođenju nadzora iz stavka 1. ovoga članka upravna tijela mogu u slučaju neprovođenja općeg akta poduzimati mjere propisane tim aktom i zakonom.

Članak 84.

Na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Vlada Republike Hrvatske raspustit će predstavničko tijelo:

1. ako donese odluku ili drugi akt kojim ugrožava suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Republike Hrvatske,
 2. ako predstavničko tijelo novoustrojene jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ne donese statut u roku od 60 dana od dana konstituiranja,
 3. ako učestalo donosi opće akte suprotne Ustavu, zakonu ili drugom propisu ili zbog učestalih, težih povreda zakona i drugih propisa,
- Brisana točka 4.
4. ako iz bilo kojih razloga trajno ostane bez broja članova potrebnog za rad i donošenje odluka,
 5. ako ne može donositi odluke iz svog djelokruga dulje od 3 mjeseca,
 6. ako ne raspiše referendum iz članka 24. stavka 5. i članka 40.b ovoga Zakona.

Članak 85.a

Na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Vlada Republike Hrvatske istovremeno će raspustiti predstavničko tijelo i razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima ako u zakonom određenom roku ne bude donesen proračun, odnosno odluka o privremenom financiranju.

Članak 86.

Vlada Republike Hrvatske imenovat će povjerenika Vlade u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave:

1. kada raspusti njezino predstavničko tijelo,
 2. kada se u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ne održe, u skladu sa zakonom, izbori za novo predstavničko tijelo,
 3. kada se predstavničko tijelo ne konstituira sukladno odredbama posebnog zakona,
 4. kada prestane mandat općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu i njihovom zamjeniku u slučaju iz članka 40.c stavka 1. i članka 40.d stavka 1., 5. i 6. ovoga Zakona.
 5. kada istovremeno raspusti predstavničko tijelo i razriješi općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana sukladno odredbama ovoga Zakona.
- Povjerenik je dužan osigurati ostvarivanje prava i obveza građana i pravnih osoba u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave do uspostave njezinih tijela.
- Rješenje o imenovanju povjerenika stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

Članak 88.

Povjerenik može donositi ili mijenjati opće akte jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave samo ako je to potrebno radi provedbe zakona ili drugog propisa ili usklađivanja sa zakonom ili drugim propisom.

Povjerenik ne može donositi ili mijenjati proračun jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i ne može raspolagati njezinom imovinom, osim ako je to nužno radi izvršenja ranije preuzetih obveza ili dovršenja ranije započetih poslova.

Ako u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave nije donijet proračun kao i u slučaju kada je donijeta odluka o privremenom financiranju, financiranje se vrši na temelju proračuna prethodne godine, a najkasnije do proteka roka od 90 dana od dana konstituiranja novoizabranoga predstavničkog tijela.

Ako u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave nije donesen proračun ni odluka o privremenom financiranju, povjerenik će donijeti odluku o privremenom financiranju u skladu s posebnim zakonom, a financiranje se vrši sukladno stavku 3. ovoga članka.

Članak 90.

Općinski načelnik, gradonačelnik, župan i njihovi zamjenici odlučit će hoće li dužnost na koju su izabrani obavljati profesionalno.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su u roku od 8 dana od dana stupanja na dužnost dostaviti pisanu obavijest nadležnom upravnom tijelu općine, grada, odnosno županije o tome na koji način će obnašati dužnost.

Za osobu iz stavka 1. ovoga članka koja nije postupila na način propisan stavkom 2. ovoga članka smatra se da dužnost obavlja volonterski.

Danom stupanja na dužnost osoba iz stavaka 1. i 2. ovoga članka smatra se dan početka mandata određen posebnim zakonom.

Općinski načelnik, gradonačelnik, župan i njihovi zamjenici mogu promijeniti način obavljanja dužnosti u tijeku mandata, dostavom pisane obavijesti o promjeni načina obavljanja dužnosti nadležnom upravnom tijelu općine, grada, odnosno županije.

Novi način obavljanja dužnosti započinje prvog dana sljedećeg mjeseca nakon dostave obavijesti iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 91.

Predsjednicima i ostalim izabranim dužnosnicima predstavničkog tijela prava na temelju obavljanja dužnosti prestaju:

- istekom mandata, osim kada je ovim Zakonom drukčije određeno,

- danom donošenja odluke o razrješenju od dužnosti kada ih je predstavničko tijelo razriješilo prije isteka mandata predstavničkog tijela, ako odlukom o razrješenju nije drugačije određeno,
- danom kada predstavničko tijelo utvrdi činjenicu podnošenja ostavke na dužnost, a najkasnije tridesetog dana od dana podnošenja ostavke,
- danom imenovanja povjerenika Vlade Republike Hrvatske, kada su nastupile zakonom predviđene okolnosti za imenovanje povjerenika.

Odluka o prestanku ostvarivanja prava na temelju prestanka obavljanja određene dužnosti dostavlja se osobi kojoj je prestala dužnost i službi koja obavlja kadrovske poslove.

Članak 92.

Općinskom načelniku, gradonačelniku, županu i njihovim zamjenicima prava na temelju obavljanja dužnosti prestaju danom stupanja na dužnost novoga općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan od dana raspisivanja izbora za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana pa do dana stupanja na dužnost novoga općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana može obavljati samo poslove koji su neophodni za redovito i nesmetano funkcioniranje jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave uređene ovim i drugim zakonima.

Prilog:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću